

Actieplan MVI 2017 -2021

Voor iedereen geldt: gewoon doen!

Uitvoering van Maatschappelijk Verantwoord Inkopen

Corsa 2017018785

Inhoudsopgave

Geen inhoudsopgavegegevens gevonden.

Geen inhoudsopgavegegevens gevonden.

Bijlage: www.odijmond.mvi

1 INLEIDING

Het Actieplan is erop gericht dat de gehele organisatie de ambities voor Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI) toepast en bij aanbestedingen rekening houdt met MVI. Dit is voor de gemeente een behoorlijke uitdaging. Het Actieplan helpt daarbij. Het plan sluit naadloos aan op het nota Maatschappelijk verantwoord inkopen (MVI). De uitvoering van het Actieplan draagt eveneens bij aan het tijdig betrekken van MVI in de projectplanning.

Het implementatieteam draagt zorg voor de borging en de uitvoering van de acties uit het Actieplan. Afdeling communicatie maakt onderdeel uit van het implementatieteam. Het team werkt de acties (tabel 1) uit en registreert de resultaten. Ze komt periodiek bijeenkomt. Het team evalueert en actualiseert de acties uit het Actieplan in het 4de kwartaal 2018. Het team bepaalt of er behoefte is aan een communicatieplan. Ook is het team verantwoordelijk voor de rapportage. Ze biedt deze aan ter informatie aan het management en de bestuurder.

Gemeente Bloemendaal maakt onderdeel uit van een netwerk van gemeenten die eveneens maatschappelijk verantwoord inkopen. De gemeente werkt daar waar gewenst samen met gemeente Heemstede aan de uitvoering van de nota MVI en het Actieplan. Ook in MRA verband heeft de gemeente afgesproken om gezamenlijk drie inkoop- en aanbestedingstrajecten voor te bereiden en in 2017, uiterlijk begin januari 2018 deze trajecten ten uitvoer te brengen. Binnen de regionale Community Of Practice¹ voor circulair inkopen worden deze besproken. Hiermee voldoet de gemeente aan een de uitgangspunten van het Manifest MVI: de gemeente maakt gebruik van mogelijkheden tot onderlinge samenwerking en kennisdeling (nota MVI, bijlage 10).

1.1. Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft de prioritering van de acties. De route (fasering) wordt in Hoofdstuk 3 weergegeven. De planning van de acties voor de periode 2017-2021 met een doorkijk naar 2030 staat in Hoofdstuk 4.

Bijlagen:

Tabel 1: Planning acties MVI 2017-2030;

Tabel 2: Voorbereidende acties: resultaat uit interviews.

¹ Een community-of-practice (COP) is een groep van mensen die een belang, een vraagstuk of een passie voor een bepaald onderwerp delen en die kennis en expertise op dit gebied verdiepen door voortdurend met elkaar te interacteren

2 PRIORITERING

De gemeente werkt *gericht* toe naar de realisatie van de ambitie 2030 en concrete resultaten voor maatschappelijk verantwoord inkopen. De gemeente hanteert het inkoopproces nieuwe stijl (Nota MVI H 5.3). Dat betekent dat de gemeente aanvullend aan het inkoopproces twee processtappen toepast, zodat de marktkansen voor MVI goed kunnen worden benut.

Dit gaat als volgt:

- 1) het kiezen van kansrijke aanbestedingen voor MVI. De MVI ambities zijn van toepassing op al deze aanbestedingen (nota MVI H 5.3);
- 2) Per aanbesteding rekening houden met MVI (Nota MVI paragraaf 5.3.1).

3 FASERING

De gemeente werkt planmatig toe naar het verwezenlijken van de overkoepelende ambitie 2030 en concrete resultaten voor maatschappelijk verantwoord inkopen. Een gefaseerde invoering maakt de uitdaging behapbaar. De gemeente krijgt ruim de kans het inkoopproces nieuwe stijl zich eigen te maken. Hierbij geldt de gemeentelijke 0 situatie voor MVI als uitgangspunt. Fasegewijs wordt toegewerkt naar het gemeentelijk Ambitie in 2030 (nota MVI H 4).

Per fase wordt ingegaan op hoe het implementatieteam toewerkt naar de Ambitie in 2030. Hierbij wordt rekening gehouden met het leertraject van de organisatie en de capaciteit die daarbij wordt gevraagd. De volgende fasen worden onderscheiden: korte termijn (fase I 2017-2018), middellange termijn (fase II 2019-2021) en lange termijn (fase III 2021 -en verder).

3.1. Fase 1 2017-2018 (korte termijn)

Leertraject organisatie:

De periode geldt als inwerkfase. Eerst wordt het laaghangend fruit geplukt; ingezet wordt op de productgroepen waar "de energie zit" en waar de grootste milieuwinst kan worden geboekt. We beginnen in 2017 met de pilots:

1. Straatmeubilair en bewegwijzering (MRA)
2. Vogelenzangse weg (GWW -riolering- herinrichting) (MRA)
3. Groen (maaibestek)
4. Energie inkoop

Zo kan de nieuwe werkwijze op een laagdrempelige manier eigen worden gemaakt en iedereen krijgt tijd om te wennen aan de nieuwe inkoopstijl. In het 4de kwartaal 2018 worden de uitvoering van de ambities geëvalueerd en de ambities geactualiseerd.

Ambitie 2017-2018

De ambities voor 2017- 2018 liggen op niveau 1 en 2 van de Ambitie 2030 (nota MVI H 4, figuur 2).

Niveau 1

Dit niveau geldt voor alle geselecteerde kansrijke aanbestedingen.

- De eisen en de gunningscriteria van PIANOo worden structureel toegepast² (Nota MVI bijlage 5)

Niveau 2

Dit niveau geldt voor een aantal geselecteerde kansrijke aanbestedingen (in 2017 de pilots). De aanbestedingen voor 2018 worden nog vastgesteld. In het 4de kwartaal 2018 worden de ambities geëvalueerd en indien gewenst aangescherpt.

- Hieronder vallen de toepassing van de generieke ambities:
 - Innovatief gericht inkopen;
 - Circulair inkopen;
 - Sociaal inkopen.
- Daarnaast gelden de criteria per afdeling. Deze zijn afgestemd op marktontwikkelingen (nota MVI H 5).

Capaciteit:

- De uitvoering van de ambities heeft in fase I een niet verplichtend, vrijblijvend karakter, zodat iedereen op een laagdrempelige manier er mee kan leren werken.

² Voor productgroepen zijn landelijke milieucriteria documenten opgesteld. De minimumeisen gelden landelijk als harde ondergrens. De standaard gunningscriteria worden toegepast om de ambitie te verhogen en duurzaamheid verder te bevorderen, in lijn met de ambitie voor innovatief inkopen. Elke inkoop en aanbesteding is echter maatwerk.

3.2 Fase 2 2019-2021 (middellange termijn)

Leertraject organisatie:

Na het uitvoeren van de pilots en het plukken van het laaghand fruit gaan we een stapje verder. Door de gehele organisatie wordt begonnen met het toepassen van de MVI ambities. Het streven is dat de organisatie het inkoopproces nieuwe stijl als vanzelfsprekend beschouwt.

Ambitie 2019-2021:

In deze fase wordt een aanzienlijk bijdrage geleverd aan het realiseren van de Ambitie in 2030. Vanaf 2019-2022 liggen de ambities op niveau 1 en 2 van de Ambitie 2030 (zie fase I) en soms op niveau 3 (nota MVI H 4).

Niveau 3

Dit niveau geldt voor een aantal geselecteerde kansrijke aanbestedingen.

- Er is geen negatieve belasting meer voor duurzaamheid, er kan zelfs sprake zijn van een positieve bijdrage: klimaatneutraal 2030 en Cradle2Cradle. (Nota MVI H 4, figuur 2).

Capaciteit:

- Het vrijblijvende karakter uit de eerste fase is nu omgezet in een verplichting tot het raadplegen van een inkoopadviseur en een duurzaamheidsadviseur bij meervoudig onderhandse aanbestedingen³.
- Ook wordt indien nodig extra aandacht besteed aan de wijze waarop de organisatie de driehoek bestuurder-budgethouder/opdrachtgever-inkoper (nota MVI H5) inzet. In deze fase is de organisatie gewend aan het toepassen van MVI.

3.3 Fase 3 2021 en verder (lange termijn)

In het geval de gemeente in 2021 MVI moeiteloos toepast kunnen steeds meer ambities worden uitgevoerd op excellent niveau. Inkopen draagt dan sterk bij aan het klimaatneutraal maken van de gemeentelijke organisatie 2030 en een hoge mate van Cradle 2 Cradle. Gezien de looptijd van de nota voert het te ver om in het Actieplan hierop verder in te gaan.

³ Bij enkelvoudig onderhands aanbesteden wordt de opdracht gegund aan één partij die op basis van objectieve criteria geselecteerd is om een offerte in te dienen. <https://www.pianoo.nl/metrokaart/enkelvoudig-of-meervoudig-onderhands-aanbesteden>

4 PLANNING ACTIES 2017-2030

De planning van de acties (tabel 1) begeleidt de uitvoering van het Actieplan. De acties gelden voor de periode 2017-2021 met een doorkijk naar 2030. Het accent ligt op de periode 2017-2018. De planning helpt de gemeente om MVI fasegewijs uit te voeren.

Onderscheid wordt gemaakt tussen:

- 1) ontwikkelen beleid- en Actieplan
- 2) uitvoering van de MVI ambities,
- 3) maatregelen op het gebied van management,
- 4) organisatie draagvlak, leren en communicatie.

In de gehele organisatie zijn interviews gehouden met betrokkenen (MVI nota H 2). Tijdens deze gesprekken zijn voorbereidende acties voor 2017-2018 geformuleerd om de realisatie van de ambities te concretiseren (tabel 2). Deze acties zijn op de startbijeenkomst vastgesteld. Deze acties maken onderdeel uit van het uitvoeren van de MVI ambities.

Het gaat vooral om praktische onderzoeken of het opstellen van plannen van aanpak, zoals hoe Social return on investment (SROI) in de organisatie kan worden geïmplementeerd of het opstellen van een plan voor het inzamelen van grof vuil.

De geformuleerde actiepunten zijn breed gedragen en haalbaar en daarnaast ook meetbaar en realistisch. De uitvoering van de acties heeft geen directe kosten tot gevolg. Wel vraagt het implementeren en het committeren aan de actiepunten een tijdsinvestering. De acties sluiten aan bij de uitgangspunten van het Manifest MVI (nota MVI, bijlage 10).

Tabel 1. Planning acties MVI 2017-2030

nr	Acties	2017	2018	2019	2020	2021	2025	2030
	Ontwikkelen nota en Actieplan							
1	voorbereiding en onderzoek							
2	opstellen beleid -en actieplan							
3	vaststellen beleid- en actieplan							
	Uitvoeren MVI ambities							
1	toepassen MVI ambities volgens de nota MVI (MVI nota H5) en fasering (H3): gemeente							
2	voorbereidende acties bij Sociaal - en Circulair inkopen; alle afdelingen							
	Management							
	Inkoopproces nieuwe stijl							
1	kiezen van kansrijke aanbestedingen (H 5.3) en opnemen in aanbestedingskalender; Rijk, gemeente, ODIJ							
2	vaststellen inkoopjaarplannen; in welke vorm wordt MVI toegepast? Rijk, gemeente, ODIJ							
3	opnemen ambities in Inkoopstrategie RIJK en Uitgangspuntennota; RIJK, gemeente							
	Registratie/monitoring							
1	opstellen afd. registratiesysteem voor inkopen Rijk en eigen aanbestedingen; gemeente							
2	MVI toevoegen aan inkoopstartformulier en uitgangspunten nota/ inkoopstrategie RIJK; gemeente; RIJK							
3	opstellen format managementrapportage; gemeente							
	Rapportage							
1	rapportage resultaten evaluatie; gemeente							
	Evaluatie							
1	evaluatie uitvoering ambities volgens de fasering; gemeente							
2	voorstel actualisatie ambities en criteria; gemeente							
3	evaluatie acties Actieplan; gemeente							
	Rolverdeling en proces							
1	inrichten van een proces met bestuurders, als budgethouders/opdrachtgevers en inkopers voor inbedden in organisatie; gemeente							
	Contractbeheer							
1	contractbeheermodule invoeren met de wijze van toetsing van geleverde diensten, goederen en werken; gemeente							
2	contractbeheer toepassen; gemeente							
	Organisatiedraagvlak, leren en communicatie							
	Netwerken							
1	deelname aan netwerken gericht op MVI (MRA verband) en deelname aan de COP en training circulair inkopen; gemeente							
	Communicatie							
1	communiceren successen; afd. communicatie; gemeente							
2	begeleiden implementatie; afd. communicatie; gemeente							
	Pilots							
1	voorbereiden pilots; ODIJ							
2	begeleiden pilots; ODIJ/ RIJK							
3	evaluatie pilots: ODIJ							
	trainingen							
1	aanbieden MVI trainingen, na uitvoering pilots; gemeente							
2	voorbereiden trainingen; ODIJ; gemeente							
3	begeleiden trainingen; ODIJ; gemeente							
	speerpunten							
1	vaststellen speerpunten van RIJK. Hoe diep gaat kennis bij RIJK? Dit nog vast stellen; RIJK							
	tools							
1	opstellen tools voor MVI; ODIJ; gemeente; RIJK							

Tabel 2. Voorbereidende acties: resultaat uit interviews

De voorbereidende acties maken onderdeel uit het uitvoeren van de MVI ambities (tabel 1). De acties zijn opgesteld op basis van de interviews (nota MVI bijlage 6) en in de startbijeenkomst vastgesteld. Een van de acties is als springplank geclassificeerd en wordt voor het noodzakelijk draagvlak belangrijk geacht. De acties worden in 2017-2018 uitgevoerd en onderverdeeld naar sociaal en circulair (w.o. milieu- en klimaatbewust) inkopen. Per afdeling wordt hier invulling aan gegeven.

Tabel 2: planning voorbereidende acties 2017-2018

Acties	Omschrijving	2017	2018	Wie
	Sociaal inkopen			
	<i>Internationaal sociale voorwaarden</i>			
	RIJK			
1	Rijk zoekt uit welke facultatieve uitsluitingsgronden worden verklaard bij Internationaal Sociaal Inkopen (ISV) op basis van nader te onderzoeken bewijsmateriaal. Eveneens doet Rijk onderzoek naar het stellen van de eis voor een due diligence rapport boven een bepaald bedrag.		x	RIJK
	SROI			
	Beleid: Sociaal domein gemeente Bloemendaal/Heemstede/RIJK			
1	onderzoeken of het mogelijk is om tot een samenhangend beleid in de arbeidsmarktregio te komen.	x	x	Gemeente: Richard Vernooij
2	onderzoeken hoe SROI in organisatie kan worden toegepast (voorbereiden en begeleiden bij aanbesteding) en voor welke domeinen naast groen, reiniging en sociaal domein.	x	x	
3	onderzoek doen naar mogelijk toepassing eis: Bij aanbestedingen boven Europese aanbestedingsgrens, geldt SROI verplichting vanaf X % van de verwachte jaaromzet op grond van deze aanbesteding of X % van de looncomponent. Dit wordt per aanbesteding bekeken. Binnen de grenzen van redelijkheid en billijkheid. De resultaten worden in beleid vastgesteld. De uiteindelijke SROI verplichting wordt berekend op basis van de opdrachtwaarde. SROI wordt opgenomen als contractvoorwaarde. Na gunning wordt de invulling ervan door opdrachtnemer in overleg met opdrachtgever uitgewerkt.	x	x	
4	onderzoek doen: <ul style="list-style-type: none"> • Naar de vormen waarmee SROI ingevuld zou kunnen worden. • Welke doelgroepen in aanmerking kunnen komen. • Of SROI ook toegepast kan worden bij subsidies (Haarlem doet dit bijvoorbeeld bij subsidies vanaf € 500.000) 	x	x	
	RIJK			
1	Vaststellen: wat kan de gemeente gunnen en beoordelen bij SROI? Wat is proportioneel?	x		RIJK
	Circulair inkopen			
	Beleid: projecten (definitief vaststellen na 2 oktober)			Gemeente: Michiel

				Schipper/ODIJ
	<u>Warmtetransitie (zie ook www.odijmond.mvi)</u>			
1	Opstellen van een Warmtevisie	x	x	
2	Opstellen van een Warmte transitie plan voor nieuwbouw en bestaande bouw	x	x	
3	Vaststellen collegebesluit ambitie aardgasvrij	x	x	
4	Dragvlak gemeenteraad organiseren/ gemeenteraad informeren	x	x	
	<u>RO</u>			
1	Integreren van Warmtetransitie plan in ruimtelijk beleid	x	x	
2	Ontwikkelen van een toetsingsprotocol voor de handhaving van de nieuwe norm gasvrij en circulair bouwen bij de beoordeling van bouwaanvragen.	x	x	
	<u>grondstoffentransitie</u>			
1	onderzoek naar de toepassing van de CirculariteitsPrestatie Gebouw (CPG) in relatie tot GPR gebouw; gemeente stelt indien gewenst norm vast.	x	x	ODIJ/RIJK
	<u>Instrumenten</u>			
1	onderzoek naar toepassen Milieu kosten indicator (MKI waarde). Onderzoeken welke partijen bieden dit aan, voor welke producten wel en niet? Uitnodigen o.a. Ecochain, PIANOo, RWS, Bouwcirculair. Samen met Metropoolregio Amsterdam (MRA) en RIJK mogelijkheden onderzoeken.	x	x	ODIJ/RIJK
2	bepalen te gebruiken instrumenten als gunningscriterium: Dubocalc, Breeam, MKI-waarde (voor materialen, grondstoffen en aanleg gebouwen en wegen werken en producten) of Breeam infra (incl. MKI) zodat circulair in de keten wordt meegenomen.	x	x	
	<u>Beleid: automatisering</u>			Gemeente: Rob van der Hoek
	<u>Hardware (klimaatneutraal)</u>			
1	onderzoek hoe upcycling eis kan worden toegepast (bij teruglevering wordt hardware gerefurbished en voor gelijkwaardige toepassing hergebruikt).		x	
2	onderzoek hoe IT inkopen op basis van MilieuKosten Indicator kunnen worden uitgevoerd (De milieu-effecten worden vertaald in de zogeheten schaduwkosten van een product).		x	
3	onderzoek hoe te gebruiken data centre duurzaam kunnen worden aanbesteed, ism ODIJ. Denk aan: 1.Geschiktheidseis DCiE 2.Contractbepaling DCiE 3.Minimumeis en selectiecriterium verwerking en beheer van data 4.Contractbepaling verwerking en beheer van data 5.Selectiecriterium afvoeren en verwerken afgedankte ICT-apparatuur 5.Selectiecriterium afvoeren en verwerken afgedankte ICT-apparatuur		x	
	<u>Beheer: groen & reiniging; weg & water; vastgoed; buitendienst</u>			Gemeente: Dick van Woerssem
1	onderzoek naar mogelijkheden inkoop potten bestaande uit circulair / biobased materialen	x	x	

2	onderzoeken naar mogelijke terug levering boombanden voor hoogwaardige toepassing (gelijkwaardig of beter)	x	x	
3	vaststellen % circulair/biobased inkopen en daarna vaststellen te streven % circulair/biobased inkopen (30 of 50%? Deze ambities uitvoeren.	x	x	
	Beheer: groen & reiniging; weg & water; vastgoed; buitendienst			Gemeente: Wim Heeres
1	opstellen plan voor upcycling grofvuil -> oude fietsen herwerken e.a materialen	x	x	
	Beheer: groen & reiniging; weg & water; vastgoed; buitendienst			Gemeente: Guus Janus
	<u>Asfalt en straatstenen</u>			
1	resultaten circulair asfalt Amsterdam onderzoeken en bij succes overnemen en uniformiseren aanpak (proef heeft doorlooptijd van 2 jaar vanaf 2017).		x	
2	onderzoek mogelijkheden kosteneffectief inkopen circulaire straatstenen (beton, straatbakstenen, anders)	x	x	
3	ontwikkeling van meer groen en kostenbesparing onderhoud samen laten gaan. Integraal onderzoeken en indien gewenst vaststellen herstructureren trottoirs >1,20 m, ter voorkoming verspilling brandstoffen, manuren, onderhoudskosten, verhardingen. (klimaatneutraal)	x	x	
	<u>Duurzaam beton</u>			
1	uniformiseren aanpak duurzaam beton (op basis van convenant duurzaam beton)		x	
2	bepalen en vaststellen mogelijkheden toepassen van Beoordelingsrichtlijn (BRL) duurzaam beton en BRL circulair slopen en bouwen, en regels voortvloeiend uit nationaal convenant duurzaam beton. Na onderzoek vaststellen als eis om uitsluiting partijen te voorkomen. Regio is hierbij belangrijk. Wie is bij convenant aangesloten? Bij grotere opdrachten ja, kleinere niet?		x	
	Beheer: groen & reiniging; weg & water; vastgoed; buitendienst			
1	Onderzoek naar toepassing criteria van St. Stimular (uitgewerkt voor gemeente Utrecht en Rotterdam) voor CO2 prestatie leveranciers i.s.m. ODIJ (klimaatneutraal)		x	ODIJ
	Beheer: groen & reiniging; weg & water; vastgoed; buitendienst			Gemeente: Ron Oudhoff
1	Vorbereiden en mogelijk maken van aanbesteden verduurzaming kernvoorraad vastgoed op basis van Energieprestatiecontract. (klimaatneutraal)	x	x	
	Bedrijfsvoering: facilitaire zaken			Gemeente: Martine Koffeman
1	koffiedrap upcyclen, uitzoeken afnemer en afspraken maken voor herwerken koffiedrap.	x		
2	SPRINKPLANK: afvalscheiding restaurant. Alternatieven zoeken/ indien nodig opstellen bouwtechnische aanpassing, bespreken en	x	x	

	doorvoeren indien hiertoe wordt besloten.			
3	opstellen lijstje van geschikte materialen (kantoorartikelen) <i>(Milieubewust)</i> .	x		
	RJK			RJK
1	onderzoeken Greendeal GWW, hoe dat gaat, en wat is praktisch om hiervan mee te nemen?	x	x	